

Rolland Charles (Lanneanou 1862 – Gwerliskin 1940)

Modernnaet eo bet andoare-skriva.

Bet embannet e 1920.

Taolenn

Da Yann Guyomarc'h

Kañvou war mab ar Barz Theophil Guyomarc'h.

Da Yann Guyomarc'h

Yannig, mab d'am mignon Theophil Guyomarc'h
(Eur Breizad a galon ma oe war an douar)
Setu en da enor eun devez ar haerra !
Deuz an hini¹ pa zoñj keit az-peus da veva !

Da spered aketuz, daout ma'z out yaouank flamm,
A bouezo traou bevet ganez en oad divlamm :
Setu perag, ma faotr, eo ouzit ma komzan,
Ma taoli pled goude d'ar pez a lavaran :

Rag evidout hepken eo e raer ar gouel-mañ,
Hag om deut 'vid m'az-po eur merk mad anezañ ;
Ha 'vid ma lugerno, en donder da ene,
Tantad ar Garantez 'zo war elum hirie :

Sell penaoz om ganatñ karget a levenez !
Hag e tomm or halon a laouenedigez !
O sevel on ene dreist penn ar warizi
'N eur ober dem amañ 'n em garoud muioh-mui.

Dreist an oll vertuziou e luh er penn kenta
Ar garantez tener a zo treh da bep tra.
Stouet om diraki da bep koulz, da beb oad ;
Rag piou n'eo ket douget 'vid ar frouez deuz e oad ?

Rag anez ar frouezenn n'eus 'med ar garantez ven ;
Hepti 'vezer dianket : ar vuhez garo ha yen ;
El leh eur bugelig 'zo dioustu d'an den kêz,
Eun êl-mad hag eun dalh 'barz en pep tiegez ;

Eun hadenn divarvel hag a ro dem al lañs
Da zerhel da veva gand esper ha fiziañs :
Eur sklêrijenn dispar, war 'n hini² 'mañ or zell,
Or hasa heb dizehan 'terzeg eur vuhez well !

Da baour ha pinvidig 'n-eus 'med eur steredenn
A zalh da lugerni 'barz an deñvalijenn ?
Hag a lak daou bried, en-kreis o zrubuillou,
Evid ar hrouadur da ober burzudou !

Daoust d'ar goust ha d'ar boan a zo deuz ar zevel,
Dalh soñj, Yann, pegen sod e vezer gand eur bugel
'N he gwaz a droug outañ, eur vamm n'her rofe ket,
Na 'vid aour nag arhant, nag oll vadou ar bed !

An tad war e labour, ha sammet e spered,

---

¹ an hini : a b'hini, er skrid orin.

² war 'n hini : war 'b'hini, er skrid orin.

Ankouez e boan pa wel e dud war an oaled ;
Kalz muioh kaloneg eh a dre ar bed-mañ
Pa oe gwreg ha bugel o karoud anezañ !

Ar bugelig dinoaz a zalh d'on didui,
P'her gweler o kerzed, o komz hag o kreski :
C'hoarz 'lak en-dro dezañ ; taeri 'ra peb anken !
Heptañ n'eus 'med hirvoud, ha teñval ar goabrenn !

Eur pezh kastell heptañ a oa trist ha goulllo³
En-keñver eul lochenn, leh eo beo ar goulou ;
Rag pa gomz ar galon, e klever mouez Doue
O rei dem e vennoz dreist penn kement roue !

Eñ eo an treust nerzuz a zalh ar bed 'n e za'
Hag eveltañ 'veer prest da ober kement tra !
Azeulet eo dre-oll, kazi 'vel eun doue !
Dre ma talh an alhwez deuz templ ar garante'.

Nann ! anez karantez 'n'eus neb seurt joaiusted,
Eno 'mañ ar vammenn deuz ar wir evurusted !
Ha neb a gerz 'n he skeud, hag he hemer da stur
En-deus war an douar a bep seurt plijadur.

E-barz en peb doare ne ra 'med on heñchi,
En eur lakaad bep taol or hreiz da frealzi !
Hag en deiz 'oas ganet, o ! Yannig Guyomar !
P'oas skuillet en-dro dit eul levnez dispar !

D'az tad ha da'z mamm gêz 'oas eun ere divent !
Hag a ra deze bremañ mond skañvoh dre an hent ;
Eun teñzor dudiuz ! roet deze gand Doue
Da greski c'hoaz 'n o hreiz tantad ar garante' !

Laouen deuz o mennad, da ziskwel dit o stad,
Gwell o-deus gortozet ken e vijes en oad,
D'ober da vadeziant, dre eur gouel kaer-kenañ
Evid am talhi soñj da virviken ennañ⁴ !

Lorh enne e karjent o harantez uhel
Her moulla c'hoaz donnoh en spered o bugel ;
Ebid ma'z-po dalhmad dirakout, er vuhe',
Eur skwer da 'n em reiza war o hini goude.

Pebez stad 'vo enne ? warhoaz ouz da gleve
O komz deze deuz ar pezh 'zo hirie displeget,
En eur gêrig kempenn, leh ez oa tud a-leiz :
Ha leh ez oa barzed o kana yez kaer Breiz !

Rag me zo sur, mab ker, n'ankounac'hi biken

---

³ goulllo : goullo, er skrid orin.

⁴ ennañ : enni : gwregel eo "badeziant".

Ar pezh az-peus klevet ha gwelet o tremen
A-geñver d'an deiz-mañ, leh e lugern pep tra,
D'ober dit eun daolenn demeuz ar re gaerra ;

Kleved 'ri 'hann da bell mouez ar hleier o son,
Gand kan an Te Deum e-barz en iliz don.
Gweled 'ri deuz Plistin ar skeudenn flour ha koant,
Leun a dud deredet gand trouz ar vadeziant.

Penaos ankounac'houd ar berniou bugale,
'Peus gwelet o skrapad an eil dreist egile
Hag a rae dit an dro, savet o fri d'an neh,
En ged d'ar gwenneien, a stlaper a-nerz breh.

Ha penaos koll ar soñj deuz ar vignoned vad,
'Zo dastumet amañ 'berz da vamm ha da dad
Da rei skeud hag enor d'ar gouel a garante',
Prederiet a-bell 'zo evidout 'tre gante.

Te 'zalho soñj dreist-oll er re 'deus da renet.
Paeron ha maeronez da veza badezet ;
Er beleg 'n-eus skuillet war da dal an holen,
Gand an dour benniget 'ra ouzit eur hristen.

N'ankouezi na kerent, na beteg ar barz koz,
'Zo deut dreist ar menez da rei dit e vennoz !
Hag a lar dit kerzed war roujou mamm ha tad,
O terhel da veza kristen ha gwir Vreizad.

Me 'oar e talhi stard d'on yez ha d'on giziou ;
Hag e vi war on lerh eun divenn d'on gwirioù ;
Abred e houvezi out deut deuz gouenn-dud Breiz,
Ha kerkent e saillo da galon en da greiz !

Desket mad, te 'furcho, hag a deurvezo sur
Selled piz en istor bro ar roue Arzur !
Rag ar re n'anavezont on hendalh war e hed
A zo 'tre 'vel tud dall, o tastoned er Bed ç

Med, te, mignon yaouank, 'peus gwad deuz an daou du,
Ha ne ri ket daou bleg ! te 'renko goud dioustu
Penaos e kerz an traou, amañ 'vel en Breiz-Veur ?
Ha neuze te vo gwaz ! ar seurt n'eus ket nemeur !

Ganet war ar menez, badezet stok er mor,
D'ar bed ha d'e frankiz an nor dit 'zo digor !
Da dad 'zo deuz Kerne, ha da vamm deuz Treger,
Ha d'o heul, ar vuhez 'vo dit leun a gaerder !

Beza 'po digante skwer-vad, harp ha skoazell,
Da gerzed dishual war douar Breiz-Izel !
Hag o heuill gand furnez hent braz ar garante'

N'az-po 'med plijadur o senti deuzoute !

'Tre ma'z-po karantez 'vid da dud ha da Vro,
N'az-po 'med meuleudi digand an oll tro-dro ;
Hag eun deiz (kerz da houd ?) marteze 'vi galvet
Da zerhel, 'vel kannad, banniel ar Vretoned !

Med da hortoz, mignon, lak don en da eñvor
Out badezet amañ, en-kreiz kalon Arvor !
Leh e fell dem derhel da gomz yez on tadou ;
Ha leh e ren bepred o stumm hag o giziou.

N'e-meum droug deuz neb den, na kas deuz neb yez all ;
Neb anpaz d'on hini 'vo ganem erru fall !
Ma lerom stard ha krenn, ha distag, d'ar Bed -Oll,
Penaoz or yez karet ne yel' biken da goll !

Daoust d'ar bern goaperez a zaille warnom c'hoaz,
Breiziz 'rae o dever tro pad ar brezel braz⁵.
O tiskwel sklêr d'an oll, e-barz en peb feson,
Om bepred tud kaled, ha paotred a galon !

Tud doujet d'al Lezenn, med e fell dem ive'
Kaved on frankizou, pa 'meum bet al lore :
Perz dem en or skoliou da zeski brezoneg,
Gand istor Breiz-Izel, heb noazoud d'ar galleg !

En deiz ma 'houvezo, en pep ti, pep bugel
Lenn mad ha goud skriva, d'o zro, yez ar havel,
Kalz welloh en pep stumm e yel' an traou en-dro ;
Ha ne vem ken biken bastarded en or Bro !

Laka da oll halloud da zivenn eur seurt stad,
Hag e-po on bennoz ! gand hini mamm ha tad,
'Zo tud reiz ha gwirion, hag entanet o hreiz,
'Vid ar yez vrezoneg, ha silvidigez Breiz !

'Benn neuze 'po skoazell digand kenvreudeur all,
A zavo pell o mouez dreist ar bilpouzed fall !
Ha pa vem unanet, eun deiz en em gavo,
Ar Bed a-bez, mabig, ganem a dregerno !...

Bale 'ta, sonn da benn, o ! Yannig Guyomar !
Ha kendalh da veza eur paotr mad ha dispar :
N'ankouez ket an deiz-mañ, ma vo dit eur reolenn
Da chom stard eveldom, "Breizad da virviken !"

Sevel 'ran ma gwerenn e-bazr en da enor ç
En hini da dud ker, en hini Breiz-Arvor !
Trinka 'rn d'ho kwerenn ; eva 'ran d'ho yehed :
En eur reketi deoh a bep seurt evrusted !

---

⁵ ar brezel braz : brezel 14 – 18.

Kañvou war mab ar Barz Theophil Guyomarc'h.

*Douaret en Berrien
d'an 23 a viz Meurz 1921*

Pebez kelou trist ha garo !
'Zo deut d'am skei a-greiz bella :
Mab ma mignon braz 'zo maro.
Eur bugel kreñv deuz ar gwella.

Gand ar ruzell eo diskaret,
Da bemp vloaz 'boan, ar paotrig kêz ;
E oll dud ker 'zo glaharet !
Hag o mignoned en enkreiz :

Dreist-oll ar varzed a feiz vad,
Ha gante, neb a oa er zell
E teuje, war-lerh mamm ha tad,
D'ober enor da Vreiz-Izel.

Piou en deiz all 'nije soñjet
'Vije bet eet ken yaouank flamm.
Pa oam deuz e berz dastumet
En eur gouel kaer en Sant-Eflamm ?

Allaz ! ar maro n'espern den !
Ma 'n-eus or huitaet heb dale,
En-kreiz e yhed serz ha krenn !...
Emañ bremañ gand an Êle'.

Ha daoust d'an anken ha d'ar hlaz,
Eo red kaoud nerz 'barz er walenn :
Bolantez Doue 'zo ker braz ?
Stouom gand doujañs d'e Lezenn :

Pa n'om netra war an Douar,
En Neñvou ni 'vo divarvel !
Hag eno, Yannig Guyomar
'Zo galvet 'vid eur vuhez well ;

Ha seblantoud a ra din gweled
Êlez Breiz gand peb a delenn
O tond, en bro an Eurusted,
D'ambroug kenvreur e vleo melen.

Rag en baradoz an Arvor
Ez eus ezomm tud a beb oad,
Da gana dezi gloar hag enor !
En yez *gouenn-dud* ar baotred vad.